

Jaarverslag 2021
Vertrouwenspersonen
ongewenst gedrag UvA

Jaarverslag 2021 Vertrouwenspersonen ongewenst gedrag UvA

Universiteit van Amsterdam

Inhoud

Inleiding	3
1. Vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen	4
2. Casussen ongewenste omgangsvormen van studenten en medewerkers in 2021	6
3. Reflectie op de meldingen ongewenst gedrag in 2021	8
4. Relevante ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid aan de UvA	9
5. Aanbevelingen ter versterking van het beleid sociale veiligheid UvA	10
Bijlage 1. Definities ongewenst gedrag	11
Bijlage 2. Medewerkersmonitor 2017-2021 en enquête sociale veiligheid studenten 2021	12

Inleiding

Als studenten of medewerkers van de UvA te maken krijgen met ongewenste omgangsvormen (seksuele intimidatie, agressie, geweld, pesten, discriminatie) gaat dat ten koste van een veilige studie- of werkomgeving. Dit kan ernstige gevolgen hebben.

Studenten en medewerkers die te maken hebben met ongewenste omgangsvormen kunnen (onder andere) terecht bij een van de vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen voor steun en voor hulp bij het zoeken naar een oplossing. In dit jaarverslag kunt u lezen hoe vaak de vertrouwenspersonen in 2021 studenten en medewerkers hebben bijgestaan en welke ongewenste omgangsvormen dit betrof. In het jaarverslag wordt verder kort ingegaan op de rol, positie en professionalisering van de vertrouwenspersonen.

In dit jaarverslag wordt gesproken over meldingen bij de vertrouwenspersoon. Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen meldingen die bij de vertrouwenspersonen worden gedaan en meldingen die bijvoorbeeld bij een leidinggevende, een docent of de ombudsfunctionaris worden gedaan. Het verschil is dat meldingen bij de vertrouwenspersoon niet altijd sprake is van een vorm van opvolging. De melder bepaalt zelf of en zo ja welke vervolgstappen gewenst zijn.

Het jaarverslag is een verslaglegging van de aard en het aantal meldingen bij de vertrouwenspersonen onderverdeeld naar. Het verslag heeft de volgende functies:

<i>informerende:</i>	de geregistreerde aantallen en aard van de casussen ongewenste omgangsvormen;
<i>signalerend:</i>	het aantal casussen kan een indicatie zijn dat (onderdelen of de uitvoering van) het geldend beleid met betrekking tot ongewenste omgangsvormen moet worden aangepast;
<i>verantwoording:</i>	het is voor de vertrouwenspersonen een verantwoording over inzet van tijd en middelen.

Het verslag bevat slechts een zeer beperkte inhoudelijke analyse van de achtergrond van de casussen ongewenste omgangsvormen bij de vertrouwenspersonen. De informatie die nodig is voor een uitgebreidere analyse is vertrouwelijk en valt onder de geheimhoudingsplicht van de vertrouwenspersoon. Dit verslag bevat slechts een overzicht van het aantal meldingen bij de vertrouwenspersonen en heeft niet als doel alle ongewenste omgangsvormen binnen de UvA te registreren. De meldingen moeten vooral gezien worden als een indicatie of men de weg naar de vertrouwenspersoon weet te vinden. Om een beeld te krijgen van de frequentie waarmee ongewenst gedrag aan de UvA voorkomt zijn de medewerkersmonitor en de studenten enquête sociale veiligheid meer geschikte informatiebronnen (zie bijlage 2).

1. Vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen

Vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen zijn er voor (oud-)studenten en (oud-)medewerkers die te maken hebben of hebben gehad met ongewenste omgangsvormen. Ook medewerkers die niet in dienst zijn van de UvA maar wel werkzaamheden voor de UvA verrichten of hebben verricht (bijvoorbeeld gastdocenten, stagiaires) kunnen terecht bij een van de vertrouwenspersonen. Vertrouwenspersonen bieden steun en helpen bij het zoeken naar een manier om het ongewenste gedrag te beëindigen of te de-escaleren. Vertrouwenspersonen garanderen vertrouwelijkheid en zullen nooit zonder toestemming van de melder handelen. De registratie van meldingen door vertrouwenspersoon is niet herleidbaar tot de melder. Indien nodig verwijzen vertrouwenspersonen door naar professionele hulpverleners binnen of buiten de UvA. Ook kunnen vertrouwenspersonen melders ondersteunen bij het indienen van een klacht bij de klachtencommissie.

Positionering / benoeming / facilitering

Binnen elke faculteit en gemeenschappelijke dienst van de UvA is ten minste één vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen benoemd door de decaan dan wel de Secretaris van de Universiteit. Vertrouwenspersonen worden benoemd voor een periode van 3 jaar en kunnen onbeperkt herbenoemd worden. Vertrouwenspersonen worden door de secretaris / de decaan gefaciliteerd om, binnen hun bestaande functie, de rol van vertrouwenspersoon te kunnen uitoefenen.

Keuzevrijheid

Iedere student of medewerker kan, ongeacht waar hij/zij studeert of werkzaam is, een van de vertrouwenspersonen van de UvA benaderen. Studenten en medewerkers kiezen met welke vertrouwenspersoon zij contact opnemen bijvoorbeeld iemand die dichtbij of juist op enige afstand van de eigen eenheid staat.

Aantal / werving / diversiteit

Per 31 december 2021 waren er aan de UvA 14 medewerkers die de rol van vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen vervulden. Sommigen van hen zijn alleen vertrouwenspersoon voor studenten, sommigen alleen voor medewerkers, en anderen voor zowel studenten als medewerkers. Vacatures voor de rol van vertrouwenspersoon worden ingevuld via open werving op de vacaturepagina van de UvA en via nieuwsbrieven of een mail aan de medewerkers. In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de veranderingen in het bestand vertrouwenspersonen over 2021.

Tabel 1 Verloop en samenstelling vertrouwenspersonen UvA 2021¹

Vertrouwenspersonen	Totaal	WP	OBP
Per 31-12-2021	14	3	11
Gestart in 2021	2	0	2
Gestopt in 2021	8	3	5

¹ Vertrouwenspersonen die de basis cursus nog niet hebben afgerond zijn niet opgenomen in dit overzicht. In principe heeft de UvA tussen de 20 en de 25 medewerkers die de rol van vertrouwenspersoon vervullen.

Bij benoemingen wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de samenstelling van de groep: het doel is om UvA-breed een diverse groep vertrouwenspersonen samen te stellen (bijvoorbeeld in type functie, gender en achtergrond). Van de huidige vertrouwenspersonen hebben er 3 een wetenschappelijke en 11 een ondersteunende functie. De onafhankelijke positie van de vertrouwenspersoon is essentieel voor het uitoefenen van het takenpakket. De rol als vertrouwenspersoon mag daarom niet conflicteren met een andere rol of functie van de desbetreffende medewerker.

Professionalisering

De vertrouwenspersonen zijn geschoold bij een erkend opleidingsinstituut voor vertrouwenspersonen. Daarnaast worden er jaarlijks professioneel begeleide intervisiebijeenkomsten en een scholingsbijeenkomst georganiseerd door de coördinator vertrouwenspersonen. De fysieke intervisie en scholingsbijeenkomsten gingen in 2021 niet door in verband met de beperkingen rondom Covid-19. In februari 2021 zijn er digitale intervisiebijeenkomsten gehouden. In de evaluatie werd dit als zeer geslaagd beoordeeld.

2. Casussen ongewenste omgangsvormen van studenten en medewerkers in 2021

In de tabellen 2 en 3 is een overzicht opgenomen van het totaal aantal te onderscheiden meldingen door studenten en medewerkers. Het is niet mogelijk op basis van de registratie van deze meldingen harde conclusies te trekken over een al dan niet sociaal veilig klimaat binnen de UvA. Studenten en medewerkers zijn niet verplicht een vertrouwenspersoon te bezoeken als zij te maken hebben gehad met ongewenst gedrag.

De registratie van de meldingen vindt plaats op basis van de eenheid waarvan de student of medewerker afkomstig is. De meldingen zijn onderverdeeld naar de aard van het gedrag. Hoewel er soms sprake is van meerdere vormen van ongewenste omgangsvormen bij dezelfde casus, kan er doorgaans één hoofdvorm onderscheiden worden. In dit jaarverslag worden de meldingen alleen op basis van deze hoofdvorm weergegeven.

Tabel 2 Aantal en aard van de meldingen van studenten

Faculteit	Seksuele Intimidatie		Agressie & Geweld		Discriminatie	Pesten	Stalking	Overig
	Verbaal	Fysiek	Verbaal	Fysiek				
ACTA		1	5					4
FdR	6		1		5		2	3
FEB			1			1		5
FGw	3	4	3		6	6	1	1
FMG		1	5		2	5	3	7
FNWI	3	1			1		2	2
Onbekend		1						
Totaal	12	8	15	0	14	12	8	22

In 2021 hebben 69 op een totaal van meer dan 39.000 studenten een van de vertrouwenspersonen bezocht met een casus ongewenste omgangsvormen. Ten opzichte van 2020 (44) is het aantal meldingen van studenten over ongewenste omgangsvormen met 25 gestegen.

Doorverwijzing

Bij 10 meldingen van ongewenst omgangsvormen is de student door een van de vertrouwenspersonen doorverwezen naar een professionele hulpverlener zoals een arts of (studenten)psycholoog. Geen van de meldingen van studenten heeft geleid tot indienen van een formele klacht bij de klachtencommissie.

Relatie melder met 'pleger'

Bij de inventarisatie van het aantal meldingen van studenten is ook de relatie van de melder met de 'pleger' van het ongewenste gedrag opgenomen. Van de 91 meldingen (inclusief de categorie overig) ging het 32 keer om gedrag tussen studenten onderling en 50 keer om gedrag tussen een student en een medewerker. Bij 9 meldingen werd de relatie niet geregistreerd.

Overige meldingen

In de categorie 'overig' zijn de meldingen opgenomen waarbij er geen sprake was van ongewenst omgangsvormen. Bij de 22 meldingen in deze categorie werd de melder doorverwezen naar een andere instantie binnen de UvA (bijvoorbeeld studieadviseur, studentendecaan of de examencommissie) en/of betrof het ander gedrag dan de hierboven vermelde categorieën.

Tabel 3 Aard van de meldingen van medewerkers

Faculteit	Seksuele Intimidatie		Agressie & Geweld		Discriminatie	Pesten	Stalking	Overig
	Verbaal	Fysiek	Verbaal	Fysiek				
ACTA	1		12		2	2	1	9
FdR			2					
FEB			1		3		2	
FGw	2		6		1	9		5
FMG	3		6		1	1	2	5
FNWI		1	2		1	5	2	2
Gemeenschap- pelijke staven en diensten			7		3	5		7
AMC/FdG								1
Totaal	6	1	36	0	11	22	7	29

In 2021 hebben 83 op een totaal van bijna 7000 medewerkers een van de vertrouwenspersonen van de UvA bezocht met een casus over ongewenste omgangsvormen. Ten opzichte van 2020 (69) is het aantal meldingen van medewerkers over ongewenste omgangsvormen met 14 gestegen.

Doorverwijzing

Bij 8 meldingen van ongewenste omgangsvormen is de melder door een van de vertrouwenspersonen doorverwezen naar een professionele hulpverlener zoals een arts, psycholoog of bedrijfsmaatschappelijk werk. Bij twee meldingen is er een formele klacht bij de klachtencommissie ingediend.

Overige meldingen

In de categorie 'overig' zijn meldingen opgenomen waarbij er geen sprake was van ongewenste omgangsvormen. Bij de 29 meldingen in deze categorie werd de medewerker doorverwezen naar een andere instantie binnen de UvA (bijvoorbeeld vertrouwenspersoon individuele rechtspositie, P&O of de leidinggevende) en/of betrof het ander gedrag dan de hierboven vermelde categorieën.

Omdat het AMC als zelfstandige rechtspersoon haar eigen veiligheids- en klachtenbeleid heeft (inclusief vertrouwenspersonen), vallen studenten en medewerkers van het AMC niet onder de vertrouwenspersonen UvA. Desondanks heeft 1 medewerker van het AMC een vertrouwenspersoon van de UvA benaderd.

3. Reflectie op de meldingen ongewenst gedrag in 2021

Meldingen studenten en medewerkers

In 2021 zijn in totaal 152 meldingen ongewenst gedrag door studenten of medewerkers met een vertrouwenspersoon besproken. Ten opzichte 2020 is het aantal meldingen met 39 gestegen (tabel 4).

Tabel 4 Meldingen ongewenst gedrag vertrouwenspersonen 2017 -2020

	2017	2018	2019	2020	2021
Studenten	37	27	52	44	69
Medewerkers	37	49	84	69	83
Totaal	74	76	136	113	152

De toename van het aantal meldingen in 2021 waarbij een beroep gedaan werd op een vertrouwenspersoon, heeft waarschijnlijk deels te maken met het feit dat er in 2021 minder thuis gestudeerd of gewerkt werd ten opzichte van 2020. Een andere mogelijke verklarende factor is de toegenomen bekendheid binnen de UvA met het thema sociale veiligheid in het algemeen en de rol van vertrouwenspersoon in het bijzonder. In het algemeen zien we de stijging van het aantal meldingen als een goede ontwikkeling. Dit betekent dat studenten en medewerkers de vertrouwenspersonen weten te vinden, het onderwerp bespreekbaar is en dit bij kan dragen aan oplossingen en verbeteringen op het gebied van sociale veiligheid.

Aantal registraties casussen vertrouwenspersonen

Gezien het aantal medewerkers en studenten van de UvA, kan men zich afvragen waarom het aantal meldingen bij de vertrouwenspersonen niet hoger is. Het is echter waarschijnlijk dat een groot deel van de medewerkers en studenten die ongewenst gedrag ervaren in eerste instantie steun zoeken bij familie, vrienden of collega's en niet de behoefte voelen om een vertrouwenspersoon te spreken. Daarnaast zijn er meer mogelijkheden bijgekomen om ongewenst gedrag te melden, zoals de ombudsfunctionaris (106 meldingen in 2021) en het externe meldpunt sociale veiligheid (12 meldingen in 2021).

4. Relevante ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid aan de UvA

Het realiseren en behouden van een veilige, gezonde en prettige studie- en werkomgeving is geen eenvoudige opgave en vraagt permanent om tijd en aandacht. Hiervoor is een integraal pakket van maatregelen, regelmatige communicatie en het uitwisselen van best practices nodig. Hieronder is een kort overzicht opgenomen van de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid in 2021.

- De UvA heeft in oktober 2019 een ombudsfunctionaris a.i. benoemd ter voorbereiding op een permanente invulling van de functie. De ombudsfunctionaris heeft de bevoegdheid over te gaan tot het uitvoeren van onderzoek naar, bemiddelen bij en het adviseren over structurele problemen en misstanden binnen de universiteit. De ombudsfunctionaris behandelt als onafhankelijke en onpartijdige partij meldingen en signalen van studenten en medewerkers. Vanwege de beperkingen rondom COVID-19 heeft het CvB de benoeming van de ad interim ombudsfunctionaris verlengd. De verwachting is dat de nieuwe ombudsfunctionaris in 2021 benoemd wordt;
- Het nieuwe reglement vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen is samen met de nieuwe regeling ter behandeling van klachten van personeelsleden en studenten van de UvA en het nieuwe reglement ombudsfunctionaris vastgesteld na instemming van de centrale medezeggenschapsraden;
- Per september is Samera Ouchene als ombudsfunctionaris benoemd voor een periode van 4 jaar. Zij volgt Jacqueline Schoone op die sinds november 2019 als ombudsfunctionaris a.i. bij de UvA werkzaam was.
- In het najaar van 2021 is een poster- en social media campagne over sociale veiligheid gestart. Deze campagne is gericht op de bewustwording van en het herkennen en benoemen van ongewenst gedrag, voor en door iedereen in de organisatie. Met de campagne wil de UvA studenten en medewerkers meer bewust maken van (on)gewenst gedrag, het effect dat bepaald gedrag kan hebben en de mogelijkheid er iets aan te doen. Er is bijvoorbeeld aandacht voor hulp bij het bespreekbaar maken van moeilijke onderwerpen via tips, trainingen, bijeenkomsten en voorstellingen, de gedragscode en de wegwijzers sociale veiligheid;
- Er zijn er verscheidene uitvoeringen van het theater- en discussieprogramma ‘The Learning Curve’ (#metoo in Academia) opgevoerd bij de verschillende faculteiten.

5. Aanbevelingen ter versterking van het beleid sociale veiligheid UvA

Op basis van de inhoud van de meldingen bij de vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen doen de vertrouwenspersonen de volgende algemene aanbevelingen op het gebied van sociale veiligheid:

- De UvA is een internationale universiteit en een thuisbasis voor studenten en medewerkers afkomstig uit diverse culturele en maatschappelijke achtergronden. Dit kan voor misverstanden zorgen en zelfs escaleren naar een sociaal onveilige situatie. Het is daarom belangrijk om studenten en medewerkers de mogelijkheid te bieden om interculturele vaardigheden op te doen. Dit geldt met name voor medewerkers die direct te maken hebben met divers samengestelde groepen studenten zoals docenten;
- Een diverse groep vertrouwenspersonen is belangrijk om een zo laagdrempelig mogelijke toegang voor alle studenten en medewerkers tot de vertrouwenspersonen te garanderen. Er zijn op dit moment te weinig vertrouwenspersonen met een niet-Nederlandse en/of een migratie achtergrond. Bij de werving van nieuwe vertrouwenspersonen moet hier rekening mee gehouden worden;
- Leidinggevenden zijn mede verantwoordelijk voor het realiseren van een veilige, prettige en gezonde studie- en werkomgeving. Het is daarom belangrijk dat leidinggevenden goed toegerust zijn en gefaciliteerd worden om deze rol op adequate wijze in te vullen, bijvoorbeeld door het aanbieden van trainingen en ondersteuning;
- Er bestaat nog steeds veel onduidelijkheid over de rol en taken van de vertrouwenspersonen. Het blijft daarom van belang om duidelijk en continu naar studenten en medewerkers te communiceren wat men wel en niet kan verwachten als men een vertrouwenspersoon benadert. Dit zou meer aandacht moeten krijgen bij de start van een studie of bij indiensttreding van medewerkers;
- Elk jaar worden de vertrouwenspersonen benaderd door studenten die een signaal willen geven aan de organisatie over ongewenst gedrag. Vaak vinden zij het indienen van een klacht een te zwaar instrument en hebben zij geen behoefte aan steun van een vertrouwenspersoon. De meldingen worden door de vertrouwenspersonen geregistreerd, maar deze taak valt eigenlijk onder het takenpakket van de ombudsfunctionaris. Het valt aan te raden hier meer bekendheid aan te geven of hiervoor een aparte voorziening te treffen;
- Voor studenten is het niet altijd duidelijk bij wie zij binnen de opleiding terecht kunnen wanneer zij te maken hebben met ongewenst gedrag van een medestudent. Het is daarom belangrijk dat er in elke faculteit/afdeling duidelijk gecommuniceerd wordt waar studenten terecht kunnen binnen de UvA;
- De vertrouwenspersonen hebben behoefte aan een administratie- en registratiesysteem ter ondersteuning van hun werkzaamheden. Vanzelfsprekend moet dit systeem voldoen aan alle veiligheidseisen met betrekking tot het bewaken van de privacy;
- Vertrouwenspersonen moeten in principe overal zonder beperkingen afgesloten ruimtes kunnen bespreken om vertrouwelijke gesprekken te kunnen voeren. Het advies is dat iedere faculteit/dienst hier afspraken over maakt met de vertrouwenspersonen binnen de eigen eenheid;
- De vertrouwenspersonen zijn verheugd over de in het nieuwe reglement afgesproken vergoeding voor vertrouwenspersonen en hopen dat dit zo snel mogelijk geregeld wordt.

Bijlage 1. Definities ongewenst gedrag

In dit jaarverslag worden de definities zoals opgenomen in het ‘Reglement vertrouwenspersoon aan de Universiteit van Amsterdam’ (2012) gehanteerd. Per september 2021 is het nieuwe reglement van kracht en in het volgende jaarverslag zullen de aangepaste definities gehanteerd worden.

Ongewenst gedrag

- *Seksuele intimidatie*
Ongewenste seksuele toenadering, verzoeken om seksuele gunsten of ander verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag waarbij tevens sprake is van één van de volgende punten:
 - onderwerping aan dergelijk gedrag wordt hetzij expliciet, hetzij impliciet gehanteerd als voorwaarde voor de tewerkstelling van een persoon;
 - onderwerping aan of afwijzing van dergelijk gedrag door een persoon wordt gebruikt als basis voor beslissingen die de studie of het werk van deze persoon raken; dergelijk gedrag heeft tot doel de studie- of werkprestaties van een persoon aan te tasten en/of een intimiderende, vijandige of onaangename studie- of werkomgeving te creëren, dan wel heeft tot gevolg dat de studie- of werkprestaties van een persoon worden aangetast en/of een intimiderende, vijandige of onaangename studie- of werkomgeving wordt gecreëerd.
- *Discriminatie*
Het onderscheid maken tussen personen op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, burgerlijke staat, zwangerschap of andere hoedanigheden zonder dat daarvoor een objectieve rechtvaardigingsgrond is aan te wijzen.
- *Agressie en geweld*
Voorvallen waarbij een persoon psychisch of fysiek wordt lastig gevallen, bedreigd of aangevallen onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van arbeid. Intimidatie is een vorm van impliciete agressie waarbij sprake is van psychische druk, soms in combinatie met het misbruik maken van een formele of informele positie.
- *Pesten*
Het systematisch uitoefenen van ongewenste psychische of fysieke bejegening, door één persoon of een groep personen tegen meestal één andere persoon, die niet (meer) in staat is zich te verdedigen (voorbeelden: grapjes maken ten koste van iemand, iemand buitensluiten, beledigen of het beschadigen van eigendommen).
- *Stalking*
Het stelselmatig opzettelijk inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer van een persoon, met het oogmerk de ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen.

Uit: Reglement Vertrouwenspersoon aan de Universiteit van Amsterdam 2012

Bijlage 2. Medewerkersmonitor 2017-2021 en enquête sociale veiligheid studenten 2021

Medewerkersmonitor

In mei 2021 is de tweejaarlijkse Medewerkersmonitor onder de medewerkers van de UvA uitgezet. De onderstaande tabel is gebaseerd op de medewerkersmonitoren 2017, 2019 en 2021 en biedt een overzicht van het percentage medewerkers dat aangeeft te maken te hebben gehad met verschillende vormen van ongewenst gedrag. Hierbij is het van belang op te merken dat men voor gedrag als roddelen, diefstal en vandalisme doorgaans geen hulp zoekt bij een vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen.

Tabel 5 Sociale Veiligheid Medewerkersmonitor 2017-2021

	Medewerkersmonitor 2017 (N = 2.673) %	Medewerkersmonitor 2019 (N = 3.001) %	Medewerkersmonitor 2021 (N = 2.360) %
Roddelen	17	16	10
Pesten	7	7	6
Agressie (verbaal)	9	10	9
Fysiek geweld	0	0,3	0,2
Seksuele intimidatie	0,9	1,4	0,9
Discriminatie	5	5	5
Diefstal/Vandalisme	2	2	0,5
Stalking	0,5	0,5	0,6
Anders	4	4	5

In de medewerkersmonitor van 2021 geeft 83% van de respondenten aan geen ongewenst gedrag meegemaakt te hebben. In 2019 was dit percentage 78%.

Uit de monitor 2021 komt net als in 2019 naar voren dat 64% van de medewerkers het idee heeft dat ongewenst gedrag bespreekbaar is, terwijl 10% (2019: 11%) dat idee juist niet heeft. Van de respondenten geeft 26% (2019: 25%) aan niet te weten of ongewenst gedrag bespreekbaar is.

Van de medewerkers die in de monitor 2021 aangeven een of meerdere vormen van ongewenst gedrag te hebben meegemaakt, heeft 33% (2019: 38%) dit gemeld bij de leidinggevende, vertrouwenspersoon of ombudsfunctionaris. Van deze medewerkers geeft 33% (2019: 28%) aan dat soms wel en soms niet gedaan te hebben en net als in 2019 geeft 34% aan voorvallen van ongewenst gedrag niet te hebben gemeld. De belangrijkste reden om dit niet te melden is onvoldoende vertrouwen in opvolging (49%). Voor 41% was het voorval niet ernstig genoeg om te melden en 36% heeft angst voor repercussies.

Studentenenquête sociale veiligheid

Van 27 mei tot 20 juni 2021 liep de derde editie van de jaarlijkse monitor sociale veiligheid onder een steekproef van 8.000 studenten van de UvA. Met de monitor werd geïnventariseerd welke vormen van ongewenst gedrag studenten het afgelopen studiejaar ervaren hebben bij de UvA. De respons bedroeg 10,5% (842 studenten). Een belangrijk verschil met de vorige meting is dat studenten dit jaar nagenoeg het gehele jaar online onderwijs hebben gevolgd. Tijdens de vorige meting hadden studenten slechts een deel van het jaar online onderwijs. In de uitnodiging voor de survey is daarom uitdrukkelijk vermeld dat de vragenlijst ook betrekking heeft op ongewenst gedrag dat online heeft plaats gevonden.

Om een beeld te krijgen van de UvA als geheel zijn de resultaten voor over- of ondervertegenwoordigde kenmerken gewogen naar de totale studentenpopulatie. Voor de kenmerken faculteit, geslacht en herkomst is een weegfactor bepaald aan de hand van de afwijking van de respons met de populatie. Hierdoor tellen de antwoorden van sommige respondenten zwaarder of minder zwaar mee voor de statistieken die over de UvA als geheel gaan. De responsbias van groepen die relatief veel ongewenst gedrag ervaren: vrouwelijke studenten en internationale studenten, kan echter niet geheel gecorrigeerd worden middels weging.

Vormen en frequentie ongewenst gedrag

Tabel 6 biedt een overzicht van het percentage studenten dat aangeeft te maken te hebben gehad met verschillende vormen van ongewenst gedrag. Ook hierbij is het van belang op te merken dat men voor gedrag als roddelen, diefstal en vandalisme doorgaans geen hulp zoekt bij een vertrouwenspersoon.

In het totaal geeft 23% van de respondenten aan een of meerdere vormen van ongewenst gedrag te hebben meegemaakt. Dit is 6%-punten lager dan bij de vorige meting. Met name roddelen is afgenomen (van 19% naar 14,5%). Maar ook pesten/buitensluiten (van 8% naar 5%) discriminatie (van 7,5% naar 6,5%) en verbale agressie (van 6% naar 4%) komen minder voor. De gevallen van stalken zijn juist toegenomen: van 0,7% naar 1,4%. Het percentage studenten dat seksuele intimidatie of geweld heeft meegemaakt is nagenoeg gelijk gebleven op 4%. Hoewel er gevraagd wordt naar ongewenst gedrag in het afgelopen jaar geeft 16,8% van de respondenten aan dat het gedrag langer dan een jaar geleden plaatsvond.

Tabel 6 Studenten enquête sociale veiligheid 2019-2020

	2019 (N = 634) %	2020 (N = 1055) %	2021 (N = 842) %
Pesten	5,4	8,0	5,1
Agressie (verbaal)	4,0	5,7	4,2
Fysiek geweld	1,3	0,5	0,4
Seksuele intimidatie	3,7	3,9	3,7
Discriminatie	6,5	7,5	6,6
Stalking	0,9	0,7	1,4
Roddelen	16,1	18,7	14,5
Diefstal/Vandalisme	3,8	2,2	2,0
Anders	1,7	2,0	2,5
Geen ongewenst gedrag meegemaakt	73,7	71,5	76,8

Veroorzakers ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag vindt het meest plaats tussen studenten onderling. Bij diefstal is de dader logischerwijs vaak onbekend. Bij discriminatie en verbale agressie wordt in iets minder dan een kwart van de gevallen een docent als pleger genoemd. Een opvallende verandering ten opzichte van vorig jaar: in 2020 werd in een kwart van de gevallen van seksuele intimidatie een docent genoemd als de pleger, dit jaar is dat in 10% van de gevallen.

Tabel 7 Veroorzakers ongewenst gedrag studenten enquête sociale veiligheid studenten

	Student	Docent	OBP	Buiten de UvA	Weet niet	Aantal
Pesten	68%	18%	3%	13%	0%	40
Agressie/intimidatie (verbaal)	39%	27%	9%	24%	0%	33
Fysiek geweld	50%	0%	0%	50%	0%	4
Seksuele intimidatie	45%	10%	7%	39%	0%	31
Discriminatie	46%	23%	17%	10%	4%	52
Stalking	42%	8%	0%	33%	17%	12
Roddelen	73%	8%	3%	8%	7%	123
Diefstal/Vandalisme	21%	0%	0%	36%	43%	14

Ervaren ongewenst gedrag per groep

Ten opzichte van het voorgaande jaar is er sprake van een afname van ervaren ongewenst gedrag. Deze is redelijk gelijk verdeeld over de verschillende groepen. Wel ervaren internationale studenten nog steeds meer ongewenst gedrag dan Nederlandse studenten. Met name studenten van buiten de EER ervaren opvallend meer discriminatie. Binnen de groep niet-EER studenten zijn er verschillen per regio, waarbij vooral studenten uit Azië relatief veel discriminatie ervaren. Vrouwen ervaren meer seksuele intimidatie en geweld: 6% van de vrouwen geeft aan dit te hebben meegemaakt tegen 0,6% van de mannen.

Opvolging ongewenst gedrag

Het ervaren ongewenste gedrag wordt slechts in weinig gevallen gemeld. Van de respondenten die aangeven ongewenst gedrag te hebben meegemaakt, heeft 81% dit niet gemeld. De aantallen uit dit onderzoek betreffen zowel officiële klachten als meldingen bij studieadviseurs en meldingen bij bijvoorbeeld vertrouwenspersonen. De meest genoemde reden om niet te melden is dat men het gedrag niet ernstig genoeg. Ook denken veel studenten dat het geen zin heeft om het gedrag te melden. Niet weten waar te moeten melden en angst voor de gevolgen worden minder vaak genoemd. Uit de open antwoorden die bij de redenen om niet te melden konden worden gegeven, blijkt ook dat studenten vaak vinden dat de universiteit niet de juiste plaats is om een melding te maken, bijvoorbeeld als het voorval heeft plaats gevonden in een studentenhuis of op straat.